

Instellingsbesluit en onderzoeksopdracht van de commissie die onderzoek doet naar de strafrechtelijke beslissingen van het OM naar aanleiding van de zaak Bart van U.

Aanleiding

Op basis van de gegevens die op 2 februari 2015 beschikbaar zijn, kan de aanleiding voor dit onderzoek als volgt worden beschreven.

Op 12 januari 2015 is een persoon aangehouden als verdachte van moord op zijn zus. Nadat bij deze verdachte DNA was afgenomen en zijn profiel was verwerkt in de DNA-databank van het NFI, is een match tot stand gekomen met sporen die zijn aangetroffen na de moord danwel doodslag op oud-minister Borst.

Uit een eerste inventarisatie is naar voren gekomen dat de verdachte in 2012 door de rechtbank Rotterdam wegens verboden wapenbezit is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 10 maanden waarvan 4 maanden voorwaardelijk. In hoger beroep is de verdachte eveneens veroordeeld en wel tot 3 jaar onvoorwaardelijk. Ten tijde van de uitspraak van het gerechtshof was verdachte op vrije voeten.

Het gerechtshof heeft tegelijk bij afzonderlijke beslissing de gevangenneming van de verdachte bevolen. Aan dit bevel lijkt, behoudens een poging verdachte kort na uitgifte van dit bevel aan te houden, geen volledige uitvoering te zijn gegeven.

Voor zover bekend heeft noch na de veroordeling in eerste aanleg, noch na de veroordeling in tweede aanleg, DNA-afname plaatsgevonden. De zaak van verdachte voldeed wel aan de criteria van de Wet DNA onderzoek bij veroordeelden.

De verdachte is in februari 2014 in het kader van de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) in bewaring is gesteld door de burgemeester te Amersfoort. De rechtbank heeft korte tijd later, nadat het Openbaar Ministerie een verzoek had gedaan tot voortzetting van de inbewaringstelling, geoordeeld dat geen sprake was van acuut dreigend gevaar, waarna de gedwongen opname van verdachte is beëindigd.

Naar aanleiding van het bovenstaande zijn diverse vragen gerezen ten aanzien van het optreden van de politie en het Openbaar Ministerie. Om antwoord te kunnen geven op deze vragen stelt het College van procureurs-generaal een externe onderzoekscommissie in.

Samenstelling commissie

De commissie bestaat uit

- mr. R.J. Hoekstra, voormalig lid van de Raad van State (voorzitter),
- mr. L.A.J.M. de Wit, voormalig hoofdofficier van justitie te Amsterdam,
- de heer E.T. van Hoorn, voormalig korpschef regiopolitie Brabant-Noord en
- mr. drs. R.H. Zuijderhoudt, psychiater/psychotherapeut.

Opdracht aan de commissie

Het College van procureurs-generaal heeft de commissie gevraagd de feiten en omstandigheden te achterhalen rond de afname van het DNA van verdachte na zijn veroordeling(en) in 2012, rond de tenuitvoerlegging van de voorlopige hechtenis na het arrest van het hof en rond de inbewaringstelling in het kader van de Wet BOPZ. De commissie geeft in dat kader in ieder geval antwoord op de volgende onderzoeksvragen die corresponderen met momenten waarop ten aanzien van de verdachte strafrechtelijke beslissingen zijn genomen:

- a. Hoe gaat het Openbaar Ministerie om met de bepalingen uit de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, in het bijzonder in de strafzaak met parketnummer 10/661370-11 (in hoger beroep 22/001865-12).
- b. Hoe gaan politie en Openbaar Ministerie om met door een Gerechtshof uitgesproken (tussentijdse) bevelen, in het bijzonder met het bevel gevangenneming dat op 25 september 2012 is afgegeven door het Gerechtshof te Den Haag.
- c. Hoe zijn politie en Openbaar Ministerie omgegaan met de diverse signalen dat de verdachte Van U. een gevaar vormde voor de samenleving.

Bij de beantwoording van deze vragen betreft de commissie de daarvoor ontwikkelde (al dan niet geautomatiseerde) werkwijzen. De commissie is met nadruk gevraagd conclusies te trekken en aanbevelingen te doen met betrekking tot de vraag of uit het onderzoek geconcludeerd kan worden of verbetering in de werkwijze(n) in soortgelijke gevallen mogelijk is.

Werkwijze van de commissie

De commissie kan zich binnen het kader van haar opdracht rechtstreeks wenden tot alle instanties en personen die aan het uitvoeren van haar taak een bijdrage kunnen leveren. De leden van de commissie krijgen toegang tot alle informatie van het OM die zij nodig hebben om hun opdracht te vervullen.

Rapportage

Indien daartoe aanleiding bestaat brengt de commissie tussentijds verslag uit aan de opdrachtgever.

De concept-eindrapportage wordt door de commissie aan de opdrachtgever voorgelegd met het verzoek om eventuele feitelijke onjuistheden en/of omissies aan te geven. Onderdelen van de eindrapportage worden in het kader van hoor en wederhoor voorgelegd aan de partijen die aan het onderzoek hebben meegewerkt met het verzoek tot geheimhouding.

Termijn

Het onderzoek zal voor het zomerreces worden afgerond. De commissie wordt uiterlijk vier weken na openbaarmaking van haar rapport ontbonden.

Organisatie van de commissie

Opdrachtgever

Het College van procureurs-generaal is opdrachtgever.

Onafhankelijkheid

De commissie is onafhankelijk.

Geheimhouding

De leden van de commissie, de algemeen secretaris en overige personen die de commissie ondersteunen zijn, behoudens het onderzoeksrapport, verplicht tot geheimhouding van de gegevens die zij in het kader van het onderzoek ontvangen. De geheimhouding is niet van toepassing op gegevens en inlichtingen die reeds op andere wijze zijn openbaar gemaakt.

Communicatie

Gedurende het onderzoek doet de commissie geen nadere mededelingen dan na afstemming met de opdrachtgever.

Ondersteuning

De commissie wordt bijgestaan door een algemeen secretaris. De commissie kan zich voorts laten ondersteunen door personen en instanties die zij nodig acht.

Openbaarheid van het rapport en de onderliggende stukken

De inhoud van het rapport blijft de verantwoordelijkheid van de commissie. Het onderzoeksrapport wordt openbaar. Het archief van de commissie wordt uiterlijk vier weken na publicatie van het rapport overgedragen aan het OM. Op (delen van) het archief kunnen beperkingen gelden in verband met vertrouwelijkheid en toegankelijkheid.

Vergoedingsregeling van de commissie

De leden van de commissie ontvangen voor de duur van het onderzoek, vanaf 2 februari 2015, een vaste vergoeding gebaseerd op schaal 18, trede 10, van Bijlage B van het bezoldigingsbesluit burgerlijke rijksambtenaren en een arbeidsduurfactor van 20%, vermeerderd met eventueel verschuldigde omzetbelasting.

Vrijwaring van de commissieleden en ondersteuning

De opdrachtgever vrijwaart de commissieleden en de contactpersonen bij de politie, het Openbaar Ministerie en de geestelijke gezondheidszorg tegen financiële gevolgen die aanspraken van derden kunnen hebben.

Instellingsdatum

De commissie is ingesteld op 2 februari 2015.

Opdrachtgever

H.J. Bolhaar

